

Jonge vader, Syriëganger of toch zoekende theatermaker

In zijn nieuwste voorstelling is acteur en theatermaker Sadettin Kirmiziyüz messcherp en nietsontziend.

foto joost de haas

Hollandse luchten III: De radicalisering van Sadettin K. theater

Wie Sadettin Kirmiziyüz/ Trouble Man/ Frascati Producties Gezien 2/10

Waar Frascati

SANDER JANSSENS

Met het drieluik Hollandse luchten maakt acteur en theatermaker Sadettin Kirmiziyüz de balans op: waar staan we nu in Nederland? Hij deed dat eerder met Marjolijn van Heemstra over de vrijheid van meningsuiting (Jeremia) en Saar Vandenberghe over wonen (Pandgenoten). In dit laatste deel staat - bijna logischerwijs - hijzelf centraal. Kirmiziyüz is messcherp en nietsontziend, zowel naar zichzelf als naar de maatschappij waarin hij leeft.

Op de vloer plaatste vormgever Sacha Zwierts een levensgrote, witte gevechtstank. Helemaal opgebouwd uit decorstukken uit zijn eerdere voorstellingen, vertelt Kirmiziyüz halverwege. Als een

soort uitkomst, een optelsom van al zijn voorstellingen.

De radicalisering van Sadettin K. is een hoogst persoonlijk relaas, waarin een aantal verschillende Sadettins aan het woord komen. We zien de zoekende, geëngageerde theatermaker, die precies weet wat hij in zijn subsidieaanvragen moet zetten om geld voor een voorstelling te krijgen. Die bij alles wat hij meemaakt afweegt of het een goede scène zou kunnen worden. Die als jongetje de grapjes rondom zijn Turkse afkomst weerlegt door altijd een grovere, kwetsendere grap paraat te hebben.

We zien ook de Sadettin die met de gedachte durft te spelen daadwerkelijk naar Syrië af te reizen. Die zich voorbereidt: zijn tas al inpakt en bedenkt wat hij bij de Turkse grens gaat doen. Die ter voorbereiding 22 onthoofdingsfilmpjes op internet bekijkt. Die zich daadwerkelijk voorstelt hoe het zou zijn om zoiets te doen.

Of kijken we nu weer naar de eerste Sadettin, de theatermaker die research doet voor zijn nieuwe voorstelling?

Op dat spannende snijvlak is deze voorstelling het sterkst. Langzaam komt het bewustzijn dat deze twee Sadettins niet zo veel van elkaar verschillen. En naar welke je kijkt is bij lange niet altijd eenduidig. Een terloopse opmerking, een schijnbaar onschuldig geintje kan iets in werking zetten. Iets wat hem ertoe kan zetten naar Syrië te gaan.

Slim verweeft Kirmiziyüz het maatschappelijke met het persoonlijke, het historische met het actuele. Hij plaatst zichzelf in deze tijdgeest, en plaatst deze tijdgeest in een groter geheel. Zijn woede richt zich niet alleen op de samenleving, maar op ook zichzelf. Want als er één ding is dat hem de afgelopen jaren heeft gebracht, is

het dat hij zich niet langer kan verbergen achter humor en spitsvondigheden.

Want al tapdansend tussen al die verschillende Sadettins is hij nu vooral een jonge vader, die overmand wordt door een nieuw soort verantwoordelijkheidsgevoel. 'Ik kan niet anders dan me zorgen maken.' Waarom dat is legt hij helder en vurig uit; in een kwetsbare solo die in toenemende mate confronterend is om naar te kijken - die onze tijdgeest pijnlijk vangt.

Bovendien worden we in het theater maar zelden voor humor en ironie gewaarschuwd. Kirmiziyüz heeft ons hiermee een belangrijk en prangend verhaal te vertellen.